

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek dnia 20 stycznia 1920 roku

Cena prenumeraty:
w 18921
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. 8.00
Za roznośnienie
80 fen. miesięcznie.
2 przes. pocztowe
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. 9.50

Kalendarzyk:

Pro. 19.1 Henryka
Wt. 20.1 Fabjana i Sebast.
Sr. 21.1 Agnieszki
Czw. 22.1 Wincent. i Anaszt.

Redakcja
w Łodzi
Al. Koszaliński 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku pracy pro-minstrowalnej — Zgoda 11 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tytułem 95 fenigów w makropłoci mk. 1.25 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 15% za wyraz. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczeń honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Crede polskie.

Kocham bardzo moją rodzinę Ojczyznę więcej niż rodzinę (bo jej oddaje w ofierze synów moich i siebie samego) ale ponad rodzinę i ponad Ojczyznę kochać powinienem ludzkość całą.

Jest to najszczytniejsze wyznanie wiary XX stulecia.

Ze bolszewizm jest parodią tej zasady w praktyce, to nie nega wątpliwości, ale ziemięj liczyć się trzeba z teorią bolszewizmu która wygłasza że ludzkość powinna być równą a własność wspólną!

Dwie przepowiednie mają się jeszcze spełnić na kuli ziemskiej, przed koncem świata, wypowiedziane przez Mistrza z Nazaretu mianowicie: 1) Jedną pasterczka i jedną owczarnię i 2) Sąd ostateczny.

Już widzę ironiczne uśmiechy bezwyznaniowców i zaprzeczenia mądrych wykształconych osobników że to co mówią jest absurdem, to zaś co wygłasza a raczej: co wykonywa bolszewizm jest zbrodnią i barbarzyństwem. Temu ostatniemu twierdzeniu zupełnie nie zaprzeczam bo tam gdzie głąb niewinne ofiary a cała ludzkość zagrożona zanikiem dobra, piękna, miłości i sprawiedliwości, jest to potwornym wymysłem okrucieństwa chytrości zemsty i nienawiści.

Nienawiść rodzi zbrodnię. Zbrodnia wywołuje karę i dlatego bolszewizm utrzymać się nie może w przyszłości, ale niemniej szerzą potężne wpływy na ogół ciemnych, chciwych, bezmyślnych a próżniaczych mas i wycisnie swoje ujemne piętno na całym świecie!

Każda rewolucja przynosi nam nowe wyznania i zasady.

Zapewne żaden rozumny człowiek niezaprzeczy, że Religia Świata z postępem czasu zmieniać się musi w swoich formach i obrzędach ale

Miłość Boga i bliźniego to podstawa najwyższego Dobra i Szczęścia i że tylko na tej podstawie możemy budować trwałą pokój moralnego i fizycznego ustroju—a, ponieważ my polacy b udujemy dziś nowe a, raczej odródkone państwo przeto, temi zasobami winniśmy się rzadzić w każdych naszych sprawach, społecznych narodowych i ludzkich.

Nam polakom niewolno nikogo nienawidzieć, nawet wrogów! powinniśmy stać na świeczniku prawdy i sprawiedliwości i jako Rycerz wśród narodów przyświecać tolerancją, zgodą i miłością całemu światu w ogólności z najbliższym sąsiadem w szczególności.

Ze zmuszeni jesteśmy trzymać się i pilnować naszych granic że musimy stać na straży naszych praw i własności to rzecz prosta i naturalna ale nie sięgajmy po niczyją własność na zewnątrz, bo to niegodne naszego narodu i nazwy polski, która musi być czysta wiekłą i nieskalana! Miłość i prawda postęp i sprawiedliwość, niech te czynniki rządzi nami a pra-

ca, praca, i jeszcze raz praca, niech będzie naszym hasłem bo ta jedynie przyczynia się do dobrobytu kraju i zachwolenia wewnętrznego. Pragnę ładem i zgodą wzbudzimy szacunek obcych narodów ei garnąć się będą do nas (jak ongi za dawnych czasów) wszelkie plebiona, nie przez bożę i małobacność ale przez cześć i uznanie wyższości i siły moralnej.

Witold Tarcza

Cechy a żydzi.

W celu obznajmienia ogółu rzemieślników polskich z datowaniami i żądaniem żydów w sprawie cechowej, przytaczamy z listy z zeszłego schwału żydowskiego zjazdu rzemieślniczego brzmienie rezolucji odnoszących się do cechów.

Prawodawstwo w Polsce, w celu otrzymania gwarancji rozwoju normalnego, powinno się opierać na zasadzie swobody całkowitej rozwoju rzemiosł usuwając przymus należenia do jakiegokolwiek organizacji rzemieślniczej.

Reprezentacje opierać się będą na zasadzie narodowościowej, uwzględniając specjalne warunki narodowe kulturalne i ekonomiczne, w jakich wychowuje się rzemieślnik żydowski.

Ogólna reprezentacja rzemieślnicza w Polsce, t. zw. „Izba rzemieślnicza”, jest organem rzemieślników w Polsce i powinna się składać z reprezentacji rzemieślniczych, wybieranych podług odpowiednich przepisów na zasadzie proporcjonalności, bez różnicy wyznania, narodowości i płci.

Ponieważ w wielu miasteczkach komisarzy rządowi ewentualnie policja uzależniają prowadzenie jakiegokolwiek warsztatu od świadectwa cechowego, zamykając tymczasowo te warsztaty i biorąc pod uwagę, że większa część rzemieślników żydowskich nie została dopuszczona do organizacji cechowych, zjazd postanawia: Wezwać nowo wybraną Radę centralną, aby zwróciła się do posłów żydowskich w Sejmie o oddziaływanie na rząd, żeby wydał polecenie komisarzom rządowym ewentualnie policji, żeby nie robili trudności w zajmowaniu się rzemiosłem, prowadzeniu warsztatu, jak również w uzyskaniu robót miejskich i rządowych dla żydowskich rzemieślników, którzy nie mają świadectwa cechowego.

W związku z temi żadaniami pozostaje ułożony na zjeździe plan „odrodzenia rzemieślnika żydowskiego w Polsce”.

Plan ten obejmuje:

1) Wybór komisji, która w krótkim czasie zbierze dane statystyczne o warsztatach żydowskich w Polsce i potrzebuje dla nich ilości surowców.

2) Porozumiewanie się z rządem w celu organizowania odbudowy warsztatów oraz czynić to samodzielnie, sprówadzając z zag-

Galanterję męską i damską
koszule męskie i krawaty
= = = poleca = = =
Wł. Janiszewska Przejazd 18
Sklep bogato zaopatrzone. Ceny przystępne.

Nadeszła zima
a z nią wrociły do domu szczury i myszy
Stosujcie
KAPS
który bezwzględnie łączy szczury i myszy
Zadać w aptekach i składach aptecznych.

ranicy surowce i materiały.
3) Wysłać jaknajprędzej delegację do Francji, Anglii i Ameryki w celu obznajmienia się z tamtejszymi warsztatami i poinformowania się o rozwoju dawnych i nowych rzemiosł.

4) Urządzać zjazdy zawodowe, oraz utworzyć stałą komisję statystyczną.

5) Tworzyć przy Radzie centralnej sekcje zawodowe.

Jak widzimy, żydzi zakreślają szerokie plany, dążąc zarazem do zburzenia cechów.

Świadczy to oczywiście, że polacy—malost powinni usilnie zabiegać o utrzymanie i rozwój cechów, oraz stać w pogotowiu, by nie dać w yprzedzić przez ostro i uparcie walczących żydów.

— Strajk w Rozwoju —

Wczoraj po wydrukowaniu poniedziałkowego numeru zecerzy „Rozwoju” porzucili pracę, pomimo, że redaktora i wydawcy nie było w Łodzi.

Wobec tego z konieczności przybiegamy do środków, jakie nam się nadarzają i swobodnie siłami puszczamy ten numer w świat. Bardzo nam przykro, że pp. Zecerzy i maszyniści w ten sposób postąpili, wyphasalszy im do że sumy około 500 marek tygodniowo każdemu regularnie, ale siły zakulisowe na tem poprzestali nie chcieli...

To też prosimy tych p. zecerów, którzy nie uprawiają polityki partyjnej, aby w jak najkrótszym czasie wrócili do pracy, gdyż w przeciwnym wypadku będziemy zmuszeni inaczej zorganizować naszą drukarnię.

Nadmienić nam wypada, że zawiązuje się nowe товариство Zecerów, które nie będzie miało nic wspólnego z już istniejącym zrzeszeniem.

Przedstawiając rzecz całą naszym czytelnikom, przepraszamy za pewne niedokładności, o ile by się takowe zdarzyły i zaznaczamy, że w przeciągu kilku dni doprowadzimy błąd pisma do normalnego stanu.

W każdym razie publiczność zrozumie, że chodzi tu o interes już nie osobisty, ale o całość i niezawisłość prasy polskiej.

„Kurier Warszawski” od dwóch dni został zmuszony zupełnie przerwać wydawnictwo.

KRONIKA.

Leonhardtowa.

W sobotę o godz. 8 wieczorem zakończyła życie wdowa przemysłowca tutejszego, Rady Manufaktury Ernesta Leonhardta, Doctora z von Halbreichów Leonhardtowa.

Zmarła przyjmowała w swoim czasie czynny udział w życiu filantropijnym i społecznym naszego miasta.

Była gorliwą członkinią Domu sierot ewangelickich Związku panien przy par. św. Trójcy. Przewodziła w ochronie III przy ul. Karola i w ochronie dla dzieci robotników fabryk Tow. akc. Leonhardt, Welker i Girbart, oraz opiekowała się szkołą robót ręcznych dla dzieci, organizowaną przez Towarzystwo akcyjne.

Ze Stow. Handlowców Polskie.

a) W sobotę, na posiedzeniu zarządu, Stow. Handlowców polskich uchwalono zwołać na dzień 29 b. m. walne zebranie członków, którego najważniejszym punktem porządku dziennego będzie sprawozdanie z gruntownego Zjazdu Związków pracowniczych w Warszawie oraz konferencji jako przedstawiciele Stow. Handlowców Polskich w Łodzi mieli w Poznaniu, w p. 11 stycznia r. b. Referować będą pp. Ładewski, Maszkiewicz i Bajerski.

Żydzi.

Na 282 zgony żydowskie w miesiącu grudnia, urodziło się w Łodzi 445 dzieci, zawarło zaś ślubów 131.

Gaz.

Chwalić Boga już pół miesiąca Łódź nie ma gazu... Kto ma oświetlone mieszkanie gazem, siedzi pościemku, albo spać się kładzie, albo odmawia różaniec. Kto ma interes wyjść wieczorem i zawadzi o boczną ulicę, co krok wpada w kałużę błota, po roztopionym śniegu i ładnie, co chwila utyka nos o słuch telefoniczny lud dżewo, klnąc co się zmieści i błogosławiąc kochanych dzierżawców gazowni na wieczną drogę żywota, która ma się im rozpocząć 1 kwietnia. W tym bowiem czasie dzierżawa się kończy i gazownia przechodzi na miasto. Miejmy nadzieję że potem będzie jeszcze lepiej.

Spółka mięsna.

Zawiązała się w naszym mieście chrześcijańska spółka handlu mięsem, która ma zarazem podjąć dostawy dla armii.

Dla pomyślności tej spółki odarwił w niedziele w kościele św. Krzyża ks. Gegolewski (nabożeństwo), a potem przemówił do niej niosąc im słowa zachęty i życząc wytrwania. Spółka złożyła na lebibcyt na Górnym Śląsku 550 mk.

Nowa firma polska.

Two „Treugolnik” w Piotrogradzie przystąpiło do likwidacji swego oddziału w Łodzi i mianowało likwidatorem dotychczasowego dyrektora Oddziału, p. Arkadiusza Juszkiewicza.

Dowiedziemy się jednocześnie, że p. Juszkiewicz, łącząc z p. Zygmuntem Czekańskim otworzył biuro techniczno-handlowe, pod firmą Zygmunta Czekańskiego i Ska, przy ul. Piotrkowskiej 125 mające głównie na celu budowę w naszym kraju szos i dróg bitych.

Zaspotrywanie miast w gaz wodny.

Zarząd Gazowni Łódzkiej zwrócił się do Magistratu zawiadaniem, że jeśli nikt nadal nie będzie rekwirował koksu z zapasów to przy dotawie 2 wagonów węgla piennie będzie ona mogła zaspotrywać miasto gaz wodny.

Z podobnemi Z przedstawieniami Gazownia zwróciła się do komisarzy Ministerstwa Przemysłu i Handlu inż. Grossa.

Przeniesienie biur

W dniu dzisiejszym Biura Starostwa i Państwowej policji powiatowej, Wydział powiatowy Sejmiku łódzkiego i Wydział Handlowy przenoszą się do nowej siedziby, przy ulicy Piotrkowskiej № 100. Biura zajmować będą I i II piętro. Opuszczony lokal przy ul. Aleja Kościuszki 14 zajęty będzie przez Skarbowość.

Pensje dla nauczycieli.

a) Wypłata pensji styczniowej na 13-ej pensji dla nauczycieli szkół prywatnych miejskich będzie się odbywać w dni 20, 21 i 22 b. m. W pewnym dniu tj. dniu we wtorek dla szkół od № 1 do 60 w drugim, od № 61 do 120, w trzecim pozostałym. Kwity na pensje są do odbioru w biurze Wydziału szkolnictwa od g. 1-ej do 3-ej po południu.

Echa aresztowania bandytów w Zgierzu.

a) W uzupełnieniu wiadomości o ujęciu przez policję Zgierską pod dowództwem starszych przodowników Zajackowskiego z szajki Sychalkiego nadmieniamy, że podczas bandania ban uci przyznali się że celem wyjazdu ich do Łodzi był uplanowany napad na składnika skór, przy ul. Zachodniej 31 (nieznane go im nazwiska), następnie, że mieli dokonać napadu w Zgierzu przy ulicy Konstantynowskiej lecz zamiar spełził na niczem, gdyż spłoszeni byli przez policję, wrócić; iż w dniu 13 stycznia napadli we wsi Konsewero, gminy Nakrelnica na kolonistę Olszewskiego.

Aresztowanych wczoraj przeprowadzono do więzienia przy ul. Miłsza, a; protokół dochodzenia skierowano do prokuratora sądu okręgowego.

Przodownicy Zajackowski i Dzwinka za gorliwość pracy przedstawieni zostali do pochwały, przez komendanta policji państwowej.

Dzisiaj rano do komisariatu policji państwowej ktoś zatelefonował, mianując się urzędnikiem urzędu śledczego, polecając przeprowadzenia do policji kryminalnej aresztowanych w Zgierzu bandytów.

Komendant domyślił się odrazu podstępny, gdyż bandyci do obecnej chwili znajdują się w Zgierzu a nie w Łodzi. Po sprawdzeniu okazało się że nikt urzędu śledczego w tej sprawie nie telefonował.

Komendant policji powiatowej zarządził dochodzenie, kto był sprawcą tego podstępu.

Adolf Kon ustąpił ze sądu okręgowego.

a) Na skutek decyzji ministerjum sprawiedliwości, prezes sądu okręgowego w Łodzi, p. Adolf Kon otrzymał urlop na czas nieograniczonej, z którego zaczął korzystać w dniu wczorajszym.

Ministerjum postanowiło przeprowadzić szczegółowe śledztwo w sprawie nieprzychylnego sianowiska, jakie zajęli prawnicy sądowi względem p. Adolfa Kona, co zmusiło go do

ustąpienia. W tym celu delegowany został tych dniach do Łodzi sędzia sądu apelacyjnego.

Tymczasowo pełni urząd prezesa sądu okręgowego sędzia Tadeusz Kamieniecki.

Rozporządzenie.

a) Na skutek postanowienia ministerjum spraw wewnętrznych, mającego na celu zaprowadzenie oszczędności węgla, wydane przez Starostę na m. Łódź Zbrozta rozporządzenie, w myśl którego teatry, restauracje, kinematografy, kabarety, uranie, sale tańców, i wszelkie inne publiczne miejsca rozrywkowe, będą czynne tylko do godziny 10-ej wieczorem. Ponadto wzywając ludność do ograniczenia użycia prądu elektrycznego jak np. opał w warsztatycznych lokalach prywatnych i publicznych do minimum.

O ile wzwanie to nie będzie należyte zrozumiane i nie odniesie pożądanego skutku, wydane zostaną nowe zarządzenia, z zastosowaniem środków przymusowych.

Robota zamiast wypłaty.

Jeden z fabrykantów prowincjonalny zaproponował władzom, by zamiast wypłaty robotnikom, za pracę nieograniczoną, Skawansowi ma tytułem pożyczki sumę zapłacić, jakie rząd wypłaci w ciągu pół roku robotnikom jego fabryki. Wówczas fabrykant zobowiązuje się uruchomić swe przedsiębiorstwo i zatrudnić w dostatecznej liczbie robotników, a sumę, awansową przez starb, wróci doń powrotem. Fabrykant nie otrzymał na odpowiedź.

Węgiel dla Łodzi.

Chętki posarcia pana premiera Skutskie do Łodzi w dwóch dniach oszaniła nadeszło 50 wagonów węgla który zostanie rozdzielony między następujące firmy wskład których wchozą gazownia, elektrownia scheiber, Hejnel i kunize (widzew) konsorcjum fabrykantów, magistrat kooperatywy.

Dobrze że i to kapie.

Spodziewane są jednak nowe transporty.

Ujęcie przemytnika.

Wczoraj, urzędnicy Wydziału śledczego dokonali rewizji wśród pasażerów jadących z Łodzi do Koła i aresztowali Marijana Szaydowskiego, który wiozł znaczną sumę w monecie złotej i srebrnej.

Za łapówkę.

a) Policja zatrzymała Izabela Gensmana zamieszkałego przy ul. Kościuszki 23 i Pisz Zysmana, zamieszkałego przy ul. Cmentarnej, którzy przewożą mięso niestemplowane wart. 50 Mk. łapówki postarano o wena Bronisławowa Ruchaj. Mięso stemplowano a łapówkę przesłano do komendy policji.

Aresztowanie złodziei.

1) Policja aresztowała 15-go komendanta rządu Jana Paradowskiego, Konstantego Walczyńskiego i Stanisława Ostrowskiego, oskarżonych o kradzież we wsi Śladow Górną u Franciszka Gauryszucha. Aresztowanych osadzono w więzieniu przy ul. Miłsza.

Węgiel dla Łodzi.

Znaczna kradzież.

a) Do mieszkania O Rozebryk przy ul. Benedykta № 28 wtargnęli złodzieje zrabowali różne rzeczy, wartości 45,000 Mk.

Rewizja i aresztowanie w Urzędzie walki z lichwą i spekulacją.

Wczoraj z rozporządzenia wyższej zarządzonej została nagła rewizja w biurach Urzędu walki z lichwą i spekulacją przy ul. Ewangelickiej № 5. Dom, w którym na parterze mieszczą się wzmiankowane biura o g. 10-tej rano otoczyły delegowane oddziały policji państwowej i wydziału śledczego.

Na miejscu zeszli prokurator sądu okręgowego W. Łukanowski, inspektor Miłsewicz, główny komendant okręgowy dr. Wróblewski, oraz komendanci i ich zastępcy. Wszystkie wejścia do biur zostały zamknięte.

Przeglądano ksepy, wykazy, protokoły i t. p. oraz podano szczegółowej rewizji całego lokalu, usunawszy wszystkie посторонnie osoby. Rewizja

w biurze Urzędu oraz balanie referentów trwało kilka godzin.

Następnie władza prokuratorska wraz z przedstawicielami policji udali się do mieszkań prywatnych wszystkich urzędników urzędu walki z lichwą, gdzie dokonano szczegółowej rewizji.

Wkryła ona nagromadzone zapasy towarów manufakturowych, mąki, bielizny, ubrania, skartek, pończoch i t. p.

Wszystkie znalezione rzeczy policja zabrała i przewiozła do Urzędu śledczego.

Na zapytanie prokuratora, z nagromadzone przedmioty pochodzą, urzędnicy tłumaczyli, że zakupili się na własny użytek. Aresztowano kilku referentów, zostających pod zarzutem na-

dużyć służbowych. Zarządzone zostało dochodzenie w celu stwierdzenia, czy uzasadnione są podejrzenia, jakoby znalezione towary przeznaczone były na spekulację.

Lokal Brzdu Wafki zlikwidowany został opieczony, a na drzwiach zawieszono zawiadomienie, iż Biura są nieczynne.

przez rząd polski kierownikowi akcji plebiscytowej na Mazurach ks. superintendentowi Barschemu oraz delegacji mazurskim, objeżdżającym całą Polskę i w tym celu wszędzie ureczyć.

Delegacja kongresowa donosi z Paryża pod datą 16.1.20 wyjazd Komisji plebiscytowej dla Ks. Cieszyńskiego, Śpisza i Orawy nastąpi z Paryża 23 stycznia r. b.

Wojska nasze ścigają wroga.

WARSZAWA. 19 1 (PAT) Front litewsko białoruski Wojska grupy gen. Rydza Smigłego w poszukiwaniu się przeciwnikiem zajęły szereg miejscowości na wschód od jeziora Ruzon. Na północ od Bobrujaka bolszewikom udało się przeprawić na zachodni brzeg Berezyny i zatakować miasto Swisłocz. Oddziały wielkopolskie w kierunku kontrataku odrzuciły nieprzyjaciela na wschodni brzeg rzeki, zadając mu dotkliwe straty.

współdziałanie naszej artylerji i pociągów pancernych zostały one odparte z ciężkimi dla nieprzyjaciela stratami. Na południe od Prypoci oddziały nasze przeszły do kontrataku i rozbiły batalion bolszewicki. Nieprzyjaciel w popłochu wycofał się na wschód.

Front wołyński. Ożywiona działalność wywiadowcza.

Rewindykacja ziem polskich na zachodzie. W ciągu dnia wczorajszego wojska nasze obsadziły prócz Torunia Liczbark, Brodnice i Margonem. Wszędzie obajmowanie odbywało się spokojnie.

Kaliski pałk.

Deklarację, złożoną przez ukraińców rządowi polskiemu w sprawie udzielenia pomocy dla stworzenia niepodległej Ukrainy, minister Paek zawiadził do Paryża.

Od decyzji ententy zależy, czy Polska będzie prowadziła akcję wolnościową na rzecz niepodległej Ukrainy

Na miejsce ambasadora francuskiego przy rządzie polskim, p. Prallona, został mianowany p. Saint Aulaire, poseł w Bukareszcie.

Tryumfalny pochód przez ziemie odzyskane.

Łudność wita wojska nasze entuzjastycznie.

GŁÓWNA kwatery frontu pomorskiego 19 1 (PAT) ze wszystkich stron Prus królewskich i Mazowsza dochodzą wiadomości o entuzjastycznych powitaniach wojsk polskich. Ludność niemiecka zachowuje się wszędzie lojalnie, a Polska wita wojsko niezmierzanie entuzjastycznie. I tak na Mazowszu od dawnej granicy do Liczborka droga przemarszu wojsk była nastrojona bramami tryumfalnymi. W okolicach Torunia wojsko, wczoraj przekroczyło linję demarkacyjną o godz. 9 rano. Zaraz w Podgórzcu powitał je starosta pow. Toruńskiego Gmaliński.

dzi Niemcami spokój i większość ludności niemieckiej pozostaje na miejscu.

Niemcy pozostali na urzędach sprawują się lojalnie.

DEZALTOW. 19 1 (PAT) W ciągu dzisiejszego dnia zajęte zostały przez wojska polskie na Mazowszu między innymi miasta Lubowla i Nowe Miasto.

GŁÓWNA kwatery frontu pomorskiego 19 1 (PAT) W ciągu dnia dzisiejszego operacje na froncie pomorskim odbywały się w dalszym ciągu według planu i wojsko wypełniło swoje zadanie doszedłszy do rzeki Noteci. Dziś zajęły polskie oddziały miasto Kowalewo znane z uchwały Rady miejskiej, która przeznaczyła 4000 marek na zorganizowanie o powitanie naszej armji.

Z Torunia Niemcy wywieźli ile tylko mogli zapasów węgla.

DEZALTOW. 19 1 (PAT) W przeciwieństwie do tych objawów na lewym brzegu Wisły panuje mię-

Na najbliższym śródownym posiedzeniu posiedzenia Rady miejskiej ma być uchwalony wniosek na przyznanie Ignacemu Paderewskiemu obywatelstwa honorowego miasta Poznania.

GDANSK. 19 1 (PAT) Rybacy kaszubscy postanowili cały swój połów tegoroczny sprzedać Polsce i nie zawiezać żadnych umów z Niemcami.

Rokowania z Niemcami.

GDANSK. 19 1 (PAT) Rokowania pomiędzy generałem komendą 19 korpusu w Gdańsku, a polskimi oficerami, dotyczące się za zamku w Oliwie, doprowadziły tyle do rezultatu, że określono dokładnie terminy i strofy przy ewakuacji Prus zachodnich aż do 15 dnia okresu ewakuacji tj. do 31 stycznia. Co do dalszych dni ewakuacji tj. od 16 do 19 rokowania w toku.

Przed plebiscytem

MALBORG. 19 1 (PAT) Podczas okupacji terenów plebiscytowych przez wojska koalicyjne nie nastąpi żadne wydalenie (?). Dla Polaków ma być ustanowiona specjalna instancja apalacyjna w Kwidzynie.

Bank polski w Gdańsku.

GDANSK. 19 1 (PAT) Według doniesienia „Oanziger Zeitung” powstaje tu Bank polski dla handlu zagranicznego. Kapitał zakładowy wynosi 20 milionów marek polskich z czego 12 milionów przypada na akcjonariuszy polskich, 5 milionów na niemieckich i 3 miliony na szwedzkich.

Odszkodowania.

PARYŻ 13.1. (PAT) Hawas. spoza. Sytuacja wojskowa oraz sprawa odszkodowań należnych Polsce będą przedmiotem nowego konferencji ambasady ministrem Pothiem Zamoykiem Saplochą i przedstawicielami mocarstw sprzymierzonych.

O Wilhelmie.

BERLIN. Nota domagająca się wydania byłego cesarza Wilhelma została wręczona wczoraj ministrowi spraw zagranicznych. Utrzymanie jest w tonie przyjaznym ale stanowczym.

Nota.

BERLIN 19 sty. Rząd niemiecki potęcił baronowi von Lersnerowi, wiceprezesa przedstawicieli państw sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych w sprawie okupowanych terytoriów na lewym brzegu Renu. Nota ta jest skierowana do państw wspomnianych terytoriów nie jedynie na cel uwzględnienia warunków traktatu, ponieważ zmierzają one do utrzymania w tak wielkim zakresie, że nie mogą być w istocie suwerenności państwa niemieckiego. Rząd niemiecki zakłada protest przeciwko projektowanemu zarządzeniom i prosi o wzięcie pod uwagę jego punktu widzenia, proponując mianowicie wszczęcie na ten temat rokowań pomiędzy zainteresowanymi rządami, noty załączone jest wspomniane projekty zarządzeń władz okupacyjnych.

Fantastyczne plany bolszewickie.

Zmładzenie Polski i podbój świata.

(od słynnego korespondenta)

Kopaszka. 19-1 Sędząc z ostatnich oświadczeń Lenina i Trockiego, rząd sowieński po znieszeniu ostatecznym Denikina i Kołczaka planuje stanąć cios przeciwko Polsce. W tym celu

Bolszewicy gorączkowo przygotowują się do ofensywy. Ogłoszone zostały pobory nowych rekrutów. Bolszewicy planują po przejściu przez Polskę się z Niemcami, w celu odwrócenia na Europę zachodnią i wywołania tam ogólnej rewolucji.

Orgja oszczerstw czeskich o Polsce.

Styczeń. „Yeakor” 15 stycznia b. r. donosi w telegramie własnym z Mor. Ostrawy: Członek pewnej młody koalicyjnej, który przybył od naszego miasta, ale przedtem bawił w Polsce, opowiedział o stosunkach w Polsce, co następuje: Koalicyja bardzo się myli, jeżeli sądzi, że Polacy uprawiają rozpętkanie (?) walki z bolszewikami. Widzimy to dobrze, iż Polsce nie chodzi o nic innego, jak o wywołanie jak największej ilości

pieniędzy od koalicji, Polska zresztą jest podniecona bolszewizmem (W), który do akcji przeciw rosyjskim bolszewikom nie dopuści.

Pamiętamy, że nieśwawo, według opinii jakiegoś „członka koalicyj” Czesi mieli obsadzić cały Śląsk Cieszyński bez plebiscytu. Tak twierdzi Czesi. Obecnie drugi „członek koalicyj” prawdziwie historyje o polskim bolszewizmie, który nie w Polsce, lecz w Czechach jest widoczny.

Katastroficzny brak taboru.

Obrzytnie transporty czekają w Gdańsku naprzędno.

GDANSK. 19 1 (PAT) „Danziger Neue Nachrichten” donoszą, że zamówionych przez polskie państwo w Norwegii 200000 ton sieni dla Polaki, nie dotarło już do Gdańska 40.000 ton i czeka na przeprawy do Polski. Wysłka jednak nie nastąpi z powodu braku środków transportowych. Część sieni leży w porcie w rozmaitych składach, część zaś sieniowo w berlińskich magazynach. Sieni musi być dostarczona do Warszawy i ladować na berliński port w Warszawie nie wysłano potrzebnych środków transportowych.

Codziennie przybywają nowe transporty sieni z Norwegii, tak że zachodzi niebezpieczeństwo zupełnego zaważenia portu sieniowymi, o ile Polska nie przyśle potrzebnych wagonów. Ponadto parowiec amerykański „Ohio” przywiózł 6000 ton sieni dla Polski. Mankietę musiano również oddać na skład ponieważ niema wagonów. Naturalnie z powodu podwójnego przeładowania i składowego ceny nadchodzących do Gdańska produktów znacznie się powiększa.

Zagadnienia polityki polskiej.

Bawia obecnie w Warszawie delegacji litewskiej partji socjalistycznej w celu znalezienia kontaktu z różnymi partjami polskimi i ewentualnego porozumienia się w kwestji polsko-litewskiej. Delegacji utrzymują, że polsko-litewska może być załatwiona albo

kompromisem albo mieczem. Jako warunki kompromisu wymienił odstąpienie Litwie całej Wileńszczyzny z Wilnem oraz nieurządzenie plebiscytu na ziemiach litewsko-białoruskich przynajmniej teraz. O unij. Polską nikt z Litwinów nie myśli, te decyzję zaś socjaliści litewscy uważają za możliwą.

Organizacja wszechniemiecko katolicka „Mazuren i Ermländerbund” wysłała do koalicyjnej komisji w Berlinie prot t. prze ctw ustanowionemu

PRUSKIE METODY NIEMCÓW GDANSKICH

Tajny rozkaz prezydium policji Gdańskiej.

GDANSK. 19 I (PAT) Swego czasu donosiliśmy tajnym rozkazie prezydium policji gdańskiej o przeprowadzeniu dokładnych spisów nieruchomości jakie polacy w Gdańsku nabyli. Obecnie kilka dni po ostatecznej ratyfikacji traktatu pokojowego prezydium policji gdańskiej przypomina ten rozkaz. „Gazeta gdańska” omawiając to polecenie

domaga się od starosty wielkorządcy Gdańska Farstera, aby rozkaz ten cofnął, wymierzony on jest bowiem przeciw polakom. O ten tajny sposób traci praktykami pruskiego państwa policyjnego kierowanego przez tych, którzy tu na obszarze wolnego miasta Gdańska teraz już być nie powinni.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

PARYŻ. 16 I (PAT) Przybyli tu angielscy ministrowie wojny i marynarki oraz admirał Beatty i gen. Wilson. Jak donoszą celem przybycia ich jest konferencja z Lloydem George'm i rządem francuskim w sprawie zarządzeń, mających przeciwdziałać propagandzie i intrygom bolszewickim na wschodzie.

TULON 15 I (PAT) Dowódcy okrętów francuskich wysłanych do Kotaru celem przejęcia okrętów odstąpionych przez Austrię stwierdzili, że prawie wszystkie okręty są nie do użycia.
WASZYNGTON 15 I (PAT) HAWAS. 8000 żołnierzy amerykańskich, uczestniczących na Syberji powrócili do kraju. Straż nad koleją transsyberyjską obejmą japończycy.

GDANSK. 19 I (PAT) Amerykański parowiec „Ohio” który jechał z mąką do Polski w drodze z Brestu utknął na mieliznie. Ponieważ holowniki nie mogły ruszyć okrętu z mielizny, musiano dla ulżenia okrętowi rzucić 20.000 ton mąki do morza

GDANSK. 19 I (PAT) Do tutejszych banków natywa wiele zgłoszeń o polską walutę markową.

GDANSK. 19 I (PAT) Do Olsztynu przybył jako kwaternistrz wojsk okupacyjnych, angielski pułkownik. W okręgu Olsztyńskim mają stanąć 3 angielskie bataliony. Będą one rozkwetowane w Ostródzin, Elku, Olsztynie i Sonsworku. Do Hawy przybywa 27 stycznia na czas głosowania batalion włoski.

Gudzoziemiec o Warszawie.

Korespondent warszawski „Journal de Geneve”, p. ADAM, opisuje wrażenia swoje z WARSZAWY. O podróży w Polsce pisze:

„Ale pomiędzy ruinami wnoszą się już fabryki z dymiącymi kominami folwarki, domy, ogrodzone białymi płotami; gotyckie kaplice pokazują się w ścianie czerwonych cegieł, a w oddali na kresach pol uprawnych, obracają się wielkie wiatraki.

Przejeżdżając przez miasto pokazuje nam zaraz ruch, panujący we wszystkich dzielnicach. Z czterech mostów na Wiśle, które Rosjanie wysadzili w powietrze, trzy są zreperowane. Na Krakowskim Przedmieściu, gdzie widzimy jedyny poasg, dożyłszy pod panowaniem cesarza Aleksiewicza. Na Starym Rynku, wszędzie przebiegają pracowite rzemie. Życie natężone bez przerwy od 9-tej rano do 3-ej po południu, z wyjątkiem składów, otwartych do dość późnej godziny.

W opisie stosunków, żywnościowych, korespondent dodaje:

W cukarniach pracują utytułowane panie polskie, co uci... przed gwałtami ukraińskimi. Pomocnicy mający, schronili się do Warszawy, gdzie w ten sposób zarabiają na życie. W Sejmie służba bufetowa zajmują się także panny i panie najlepszego towarzystwa. Eleganckie sylwetki biegają z tą samą gracją od grup prawicy i środka do socjalistów, i wieśniaków, w barwanych strojach.

Około 5-tej, gdy się wychodzi z jadalni, rozpoczyna się ruch natężony. Tłumy cywilnych mieszają się z najrozmaitszymi mundurami misji wojskowych i officerów polskich; oddziały nowozacicznych wracają do koszar, konni noszą rozkazy

(legnki) z młodzieżą u boku, studentów w czapkach i tydki w jarmulkach. Czasami widzę Naczelnika Piłsudskiego w powozie, zaprzężonym w dwa szare konie, zabrane przez Niemców w stajniach królewskich belgijskich i dane do dyspozycji Beselerowi, który je zostawił, niekając z Warszawy. Oto samochodem przejeżdża Haller, wracający z frontu. Widzę Iwaszkiewicza, obrońcę Lwowa z ordynansami, wychodzącego z teatryku na Nowym Świecie. Tłum poznaje go i gotuje mu owaacje. Widzę także w samochodzie wielkiego patriotę Paderewskiego, powracającego ze Sejmu, gdzie zasiada jako zwyczajny poseł opodal prawicy.

z Uniwersytetu w Łodzi.

Program wykładów od dnia 20 do 24 6 m. wtorek, dnia 20 stycz., o g. 7 wiecz.: prof. Lorenc Absolutyzm Wschodu i Demokcja w Grecji, o g. 8 wiecz.: Dr. Handelsman. Ogólny pogląd na budowę ciała ludzkiego; środa, dnia 21 stycznia, o g. 7 wiecz.: prof. Olszewski Wielka Rewolucja Francuska, o g. 8 wiecz.: prof. Romb insp. szk. Co to jest Ekonomia Polityczna?; czwartek, dnia 22 stycznia, o g. 7 wiecz.: prof. Wyżykowska Położenie i granice Polski; o g. 8 wiecz.: prof. Rachlewicz życie obywatelowe w Polsce na tle twórczości Reja, Kochanowskiego i Górnickiego; o g. 8 wiecz.: prof. Romb Ziemia i praca; sobota, dnia 24 stycznia o g. 7 wiecz.: prof. Olszewski Dzieje powstania ziemi; o g. 8 wiecz.: prof. Gajewicz Elektryczność.

Kancelaria w dalszym ciągu przyjmuje zapisy na słuchaczy Uniwersytetu od g. 6 do 8 wiecz. Opłata dla słuchaczy zapisanych wynosi 6 mk. miesięcznie, dla niezapisanych 50 fen. za poszczególny wykład. Dotychczas zapisało się na wykłady Uniwersytetu około 250 osób.

Czyn Polaka.

Uważam za swój obowiązek poinformować publiczność polską o występie adwokata polskiego Maksa Kaczmarka na międzynarodowej wystawie i konferencji „bawelnianej”, odbytej w New Orleans w stanie Louisiana od 16 do 18 października b. r. i o niezmiernie doniosłości skutkach, jakie występ ten pociągnął za sobą. Wszak dzieła niemała Polska może dziś dostać obywateli kredyty: w Ameryce na zakupno surowców, zwłaszcza bawelny, oraz różnych maszyn, potrzebnych do odbudowy przemysłu w naszym kraju. Kredyt ten może sięgnąć 1.000.000.000 (wyróżnie: jednego miliarda) dolarów.

Warto więc opisać dokładniej całą tę sprawę, tym bardziej, że prasa obca nie o niej nie wspomina dla łatwo zrozumiałych przyczyn, a prasa polsko-amerykańska, widocznie nie docierając jej doniosłości, wspominała o niej tylko mimochodem.

Pan KACZMAREK, pomimo, że przed siedmiu laty utracił całkowicie wzrok, praktykuje dalej jako adwokat pn. 1131 w Chicago aenue w Olego, poza tym zrobił ważne odkrycia na polu awiacji i bierze niezwykle czynny udział w życiu gospodarczym naszej „Polonii” amerykańskiej.

Otóż jako reprezentant chicagowskiej polskiej Izby handlowej p. Kaczmarek w towarzystwie p. Stanisława Hanczewskiego, brata chemika europejskiego, pojechał na konferencję w New Orleans. Gdy się przekonał, że na konferencji Polska nie jest reprezentowana, gdy np. Czesi mieli aż sześciu reprezentantów, i że prócz naszego państwa wszystkie inne państwa miały swych przedstawicieli, wymógł na prezydium konferencji że mu przyznano mandat polski, mandaty chicagowskie zaś przekazano na p. Hanczewskiego.

Przemówieniami swymi w interesie amerykańskich hodowców bawelny i maklerów giełdy bawelnianej p. Kaczmarek zjednał sobie przychylność delegatów amerykańskich i przy ich poparciu podniósł na konferencji kwestję udzielenia Polsce kredytów nietylko przy dostawie do naszego kraju bawelny, ale także do wszelkiego rodzaju maszyn, potrzebnych do odbudowy kraju.

O uchwałach tej konferencji konferencji powiada-

mo bezzwłocznie prezydenta Wilsona, a ten przez swego przyjaciela, senatora Edge ze stanu New Jersey, wniósł do kongresu amerykańskiego bill, na mocy którego banki zostające pod kontrolą rządu federalnego (National Banks) mają mieć prawo przeznaczenia 10 proc. i nadwyżkę swych rezerw na udzielenie kredytów zagranicznym. Ponieważ kapitał tych banków wynosi razem 20 miliardów dolarów, więc istotnie mogą one obecnie przeznaczyć 2 miliardy na ten cel.

Pomimo, że w Izbie niższej kongresu walczyło ten bill w odmiennej formie, dzięki dopilnowaniu sprawy przez Polaków, przyszło na wspólnej konferencji delegacji senatu i Izby niższej do ugody i bill senatora Edge został w obu Izbach kongresu uchwalony 28 października, a prezydent Wilson ratyfikował go bezzwłocznie.

Dla praktycznego przeprowadzenia tego prawa tworzyć mają się w Ameryce organizacje bankowe pod nazwą Federal Export Corporation, które mają być finansowane przez wspomniane wyżej National Banks w wysokości 10 proc. ich kapitału zakładowego i nadwyżki.

Pierwszą taką korporację zorganizował gubernator stanu Louisiana, p. Pleasant, który na konferencji w New Orleans popierał całą siłą p. Kaczmarka do spółki gubernatorem stanu Illinois, p. Lowdenem, tudzież z senatorami Smithem i Isaaks na kapitał zakładowy 100.000.000 dolarów, który ma prawo podwyższyć do 500.000.000 dolarów.

Drużba korporacja powstała w Bostonie i kapitałem zakładowym również 100.000.000 dolarów. Przeciwności zorganizowaniu rozwinieli energicznie agitację miejscowi bankierzy pochodzenia niemieckiego, z łatwo zrozumiałych przyczyn. Dawniej bowiem bankierzy ci zakupywali bawelnę w Galwastonie i Texasie i sprowadzali ją do Bostonu astat do Niemiec. Z Niemiec zaś eksportowano ją do Polski. Teraz dzięki powstaniu korporacji bostonkiej, skończy się dla nich i dla handlarzy niemieckich ten wysoce intratny interes.

Dochodząc do kresu mego opisu. Nie potrzebuje chyba podkreślać ważności występu p. Kaczmarka w New Orleans i doniosłości nowego prawa amerykańskiego o kredytach dla Polski. Teraz zależy od przemyślowców polskich, czy potrafią korzystać z tego prawa, tudzież od podstawy rządu polskiego, czy zechce wyzyskać dla kraju to, o dotknęty kataraktą oczu polski adwokat amerykański wywalczył dla swej Matki—Ojczyzny.

„Właśnie dlatego, że jest osłem...”

„Daily Telegraph” wykazuje jak bardzo trudno jest przeprowadzić skuteczną kampanię antyalkoholizacyjną:

Wielki propagator amerykański Mister Sam Mingham przybył w tych dniach do Anglii, z nadzieją, iż i na gruncie Wielkiej Brytanii potrafi zaszczerpić zasady abstynenckie, które święcą się tryumfem w Ameryce.

Urządził zatem wielki wiec, i w odwołaniu przemówienie wyłożył wszystkie korzyści swych antyalkoholizacyjnych teorii, poczem chcąc przetestować, czy został należycie zrozumiany przez audytorjum, postawił następujące pytanie:

— Otóż widzicie: rozporządzaam tu dwoma naczyniami, jedno napełnione jest wodą, drugie piwem. Sprowadzam osła do tych dwóch naczyń: jak myślicie? z którego też zwierzę zacznie pić?

— Z tego, który zawiesza wodę, rzecz mówiący ze słuchaczy.

— Naturalnie, powiada z tryumfem propagator. A dlaczegoż osioł podejrzliwie dostrzegł z wodą?

— Właśnie dlatego, że jest osłem, odpowiedział zapytany.

— Rozległ się burzany oklasków... Mister tunny apostoł „suchych” idei ze złością porządkował swe memoryały, papiery, notatki i opuścił salę.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielnia 16).

— Dział we wtorek Teatr Polski daje na Odprawę króla, Kilińskiego historyczną sztukę J. A. Herza pt. „Książę Józef Poniatowski” w wykonaniu całego zespołu. „Jutro, Siostra Helena” krotko chwila A. G. która są drząc z oklasków i głośnych wybuchów c. hu rozbawionej publiczności, zdobyła sobie powodzenie.

Luna — Luna

Dziś! Tylko dni kilka!

Na wielokrotne żądania publiczności wypisaliśmy nową kopję mającej największe powodzenie filmy p. t.

JEDYNA CZKA KRÓLA SZMALCU

Niebywała farsa w 5 aktach z życia amerykańskich miliardów.

W akcie 4-tym wszyscy uczestnicy zabawy zatańczą najmodniejszy obecnie taniec

FOX-TROTT.

Dziś zupełnie nowy program! **ODEON** Dziś zupełnie nowy program!

Wskutek ustanowienia przez władze policyjnej 10 godz. wiecz. do której mogą być czynne publiczne miejsca rozrywek; pocz. pierwszego przedstawienia o 4 p. p. ostatniego zaś punktualnie o g. 8. 30.

Po raz pierwszy w Łodzi

Wybitny dramat życiowy w 6 wielkich aktach p. t.

Pasierbica

w wykonaniu znakomitych artystów wykonawców znanego obrazu „Tancerz” ze słynną z urody i gry LEĄ NCVĄ w roli głównej.

SALA OGRZANA!

CENY POPULARNE!

Początek przedstawień o godz. 4,30

GRAND-KINO

72 Piotrkowska 72

Po raz pierwszy w Łodzi!

BŁĄD MŁODOŚCI

Wielkie arcydzieło filmowe w znanej wytwórni „Gaumonta” w Paryżu.

Dramat w 5 cz. przewyższający w inscenizacji i technice dotychczas widziane na ekranach obrazu, p-g sztuki N. Bernste nazw słynną francuską artystką.

M-lle PRADOT w roli głównej.

Tygodnik ilustrowany Gaumont'a Nr. 2 zawierający przegląd ostatnich modeli paryskich.

Obrazy własne. Agencji Kinematograficznej „CORSD” w Warszawie.

DOROTA z von Heldreichów

LEONARDTOWA

Wdowa po przemysłowcu radcy manufaktury,

ERNESTIE LEONARDT'ZIE

po ciężkich cierpieniach zasnęła w Panu dnia 18

b. m. o godz. 8 wieczorem.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok na Stary
Cmaentarz Ewangelicki odbędzie się jutro, dnia 21
bież. m. o godz. 1 po południu, z domu żałoby przy
ul. Pabjanickiej 2.

Na smutny ten obrzęd zapraszają przyjaciel i ży-
czliwych pozostałe w nieutulonym żalu

Dzieci.

PREMIERA!
Po raz pierwszy w Łodzi.

KINO „POLONIA”

Konstantynowska 15.

Dziś i dni następnych **II-ga seria** Dziś i dni następnych
głośnego obrazu według **ALEXANDRA DUMASA (ojca)**

Hrabia Monte-Christo

Dramat w 6-tu wielkich aktach.

Początek seansów w dni powszed. o g. 5, 7, i 9, m. 15 a w sob. niedziel. i święta o g. 3, 5, 7, i 9, m. 15.

Na przedstawienia dla dzieci i młodzieży

Udało się nam nabyć kilka obrazów ze słynnej amerykańskiej artystki **MARY MILES**, nie demonstrowanych jeszcze w Łodzi, a mianowicie:

- 1) „Dziwny Pałac”, w 5-ciu aktach. Bohaterami tego obrazu jest dwoje dzieci - sierot, znajdujących po różnych przygodach schronienie w domu amerykańskiego milionera.
- 2) „Tajemnica Kontrabandy” czyli „Urowadzona dziewczynka” w 4-ch aktach, sztuka z życia amerykańskiego.
- 3) „Mały Rozbitek” w 4-ch aktach dzieje — sieroty, uratowanej z rozbitego okrętu i wychowanej przez marynarzy z nadmorskiego posterunku latarniczego.

Od dziś demonstrujemy pierwszy obraz „Dziwny Pałac”.

Początek codziennie o g. 8 m. 15 po poł. w niedziele o g. w pół do 2-tej.

Ceny miejsc: Mk. 1.90, 2.50, i 3.10.

BURAKI PASTEWNE

Polca: Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Łodzi
przeład: w Centrali, Kilńskiego 50.
i w Filji, ul. Pańska 33.

KAPITAŁY DO ULOKOWANIA

w przemyśle i handlu.

COMPTOIR MERIDIONAL

82, Rue du Midi, Bruxelles, (Belgia).

ZAWIADOMIENIE.

Z dniem 1 stycznia r. b. otworzyliśmy w Łodzi, przy ul. Cegielnianej № 85

FILJE:

„BE-TE-HA”

Biurowo techniczno-handlowe, Spółka z ogr. odpow.

Inż. Klinko i Nahlík

WARSZAWA.

Dostawy silników, maszyn dla obróbki drzewa, urządzeń mechanicznych, narzędzi, artykułów technicznych i materiałów budowlanych.

KUPIUJE
wszystkie futra, oraz surowe.

Ul. Piętkowska 24, Grosman.

KUPIUJE
używane

Instrumenty muzyczne
Alfred LESSIG
ul. Nawrot 22

Turbo-Dynamomaszyna

do oświetlenia, 15 H. P. 100 Amp. 110 Volt do sprzedania, Łódź, Siedlecka № 1, (róg Kilńskiego). 170. 1

Dr. med. Z. Golc

choroby skórne i weneryczne
godz. przyjęć od 11 — 12 i pół i od 5 — 7 i pół w, w niedziele i święta od 10 — 1-ej

UL. ANDRZEJA № 3, 64° 8

Gabinet Rentenowski pod kładem Frankiem —

D. H. Golberga

Łódź, Pusta 40

Przyjęć: 10 — 12 i 5 — 7.

230 — 10.

200 Mk.

placę ZA APARAT starych zębów;
również KUPIUJE STARE ZŁOTE ZĘBY.
Andrzeja № 7, prawa odcyna, parter. Nadryczny. 1920

Restauracje cukiernie albo interes Korzenno-winny kupię zaraz w śródmieściu albo w pobliżu.

Zgłoszeniu Wojciechowski

Kraków Czarnowiejska 15.

231-5.

Zawiadomienie

Niniejszym zawiadamiam Sz. Klientów że pp. Groblińscy nie pracują w moim interesie, prenumerata pism, oraz ogłoszenia przynajmniej się w moim biurze, a pakowania są ważne jedynie z moim podpisem.

Antoni Złotnicki

WIEPANIETAN.

Czy gdzie ktoś wzięty w rękę albo mi ukradł mój portfel, w którym miałem, około 1000 marek, różne pokwitowania z wypłaconych pieniędzy, moje dokumenty osobiste, biletów firmowe i pozwolenia z kauce łodzi Gmentarnej na zakupiony plac, ponieważ było to w dzień pogrzebu syna mojego 18 b. m. takowego zgłaszając upraszam o zwrot za swoim wyuogrodzeniem.

Stanisław Goczczynski

Juliusza 15.

albo Benedykta 7.

100 MAREK

Otrzyma kto wskaze lub sprawa dzi. PSA który zginał. Duży, ozary, złote plakki na nogach i pod ozary, rękawca policyjny. Adres: Kilńskiego (Widzewska) № 31 do STRÓŻA. 232.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Piętkowska Nr. 17, drogic podwórcze.

8-10	choroby chirurgiczne	codziennie	dr. Goldberg
9-10	sznu gardła i nosa	"	dr. Carlinski
10-11	choroby oczu	"	dr. Szelestycki
11-12	choroby wewnętrzne	"	dr. Rutkiewicz
11-12	chor. skórne i weneryczne	"	dr. Ługowski
11-12	choroby kobiece	"	
12-1	chor. wewnętrzne i dziecięce (płuc i serca)	"	dr. Olski
12-1	chor. chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikier
1-2	chor. skórne i weneryczne	"	dr. Szymonowicz
2-3	choroby nerwowe	pon. środa i piątek	dr. Szelestycki
2-3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
3-4	chor. wewnętrzne i dziecięce	przez środy i soboty	dr. Jankiel

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie przez całą noc.
2) Porada 5 Mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 2300

